

140 års ændringer i danske planter: flere arter, men mere af det samme

Tora Funderup Nielsen, BI, KU

Igennem årtusinder har mennesket påvirket det danske landskab, men siden industrialiseringen er vores påvirkning steget voldsomt og meget lidt ligner længere naturlige processer. Byer er vokset, moser og fjorde drænet, maskiner, kunstgødning og pesticider indført i landbrugs- og skovdrift, klimaforandringer og vores allesammens lyst til juletræer og pæne blomster i haven har ændret livsbetingelserne for vores vilde arter. På globalt plan leder disse forandringer til udryddelse af arter. På lokal og regional skala har der derimod været modstridende resultater – fører udryddelse af arter til faldende artstal eller kommer der så mange nye arter til, at artstallet stiger? Og hvilke arter påvirkes positivt og negativt af forandringerne?

Til at undersøge dette, sammenligner vi 14 regionale floraer fra Danmark omkring 1860 med data fra Atlas Flora Danica. Over de sidste 140 år er antallet af plantearter steget markant i alle regioner. Der er dog ikke kun sket en tilførsel af arter, men en stor udskiftning, hvor vi også har mistet mange arter på regionalt plan. Udskiftningen har ikke været tilfældig – de samme næringskrævende og skyggetolerante arter er gået frem alle steder, mens små, nøjsomme arter er forsvundet. Den samme tendens ses i vores nabolande. Denne ændring i artsammensætning har også ført til, at de undersøgte danske regioner er blevet mere ens end de var for 140 år siden. Homogenisering på regional og europæisk plan kan ud over forarmning af den nationale flora, føre til udryddelse af arter på globalt plan. Selvom antallet af planter er steget i Danmark det sidste 1,5 århundrede er vores grav altså ikke velforvaret, da vi har mistet sjældne arter og fået arter der er almindelige her og i resten af verden.